

KERTOMUS**Euroopan kemikaaliviraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2008 sekä viraston vastaukset**

(2009/C 304/07)

SISÄLLYS

	<i>Kohta</i>	<i>Sivu</i>
JOHDANTO	1–2	34
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA	3–12	34
TALOUSARVIO- JA VARAINHALLINTOA KOSKEVAT HUOMAUTUKSET	13–14	35
MUUT KYSYMYKSET	15	35
Taulukko		36
Viraston vastaukset		37

JOHDANTO

1. Euroopan kemikaalivirasto (jäljempänä 'virasto'), joka sijaitsee Helsingissä, perustettiin 18 päivänä joulukuuta 2006 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1907/2006⁽¹⁾. Viraston keskeisinä tehtävinä on varmistaa korkeatasoinen terveyden ja ympäristön suojelu sekä sellaisenaan, valmisteissa ja esineissä esiintyvien aineiden vapaa liikkuvuus samalla edistämällä kilpailukykyä ja innovaatioita. Kyseisellä asetuksella olisi myös edistettävä vaihtoehtoisten menetelmien kehittämistä aineiden vaarojen arvioimiseksi⁽²⁾. Virasto saavutti taloudellisen riippumattomuuden komissiosta 1. tammikuuta 2008.

2. Viraston talousarvio oli 66,4 miljoonaa euroa varainhoitovuonna 2008. Viraston henkilöstön määrä varainhoitovuoden lopussa oli 244 henkilöä.

TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN TARKASTUSLAUSUMA

3. Tilintarkastustuomioistuin tarkasti perustamissopimuksen 248 artiklan mukaisesti viraston tilinpäätöksen⁽³⁾, joka sisältää "tilinpäätösasiakirjat"⁽⁴⁾ ja "selvityksen talousarvion toteuttamisesta"⁽⁵⁾ 31. joulukuuta 2008 päättyneeltä varainhoitovuodelta, ja tilien perustana olevien toimien laillisuuden ja asianmukaisuuden.

4. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuslausuma annetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle neuvoston asetuksen (EY, Euratom) 1605/2002⁽⁶⁾ 185 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Pääjohtajan vastuu

5. Tulosten ja menojen hyväksyjänä pääjohtaja toteuttaa tulot ja menot sisältävää talousarviota viraston varainhoitoa koskevien säännösten mukaisesti omalla vastuullaan ja hyväksytyjen määrärahojen rajoissa⁽⁷⁾. Pääjohtajan vastuulla on kehittää⁽⁸⁾ sellainen organisaatorakenne sekä sisäiset hal-

linto- ja valvontajärjestelmät ja -menettelyt, joiden pohjalta on toisaalta mahdollista laatia tilinpäätös⁽⁹⁾, jossa ei ole petoksesta tai virheestä johtuvia olennaisesti virheellisiä tietoja, ja toisaalta varmistaa tilien perustana olevien toimien laillisuus ja asianmukaisuus.

Tilintarkastustuomioistuimen vastuu

6. Tilintarkastustuomioistuimen vastuulla on antaa tarkastuksensa perusteella tarkastuslausuma viraston tilinpäätöksen luotettavuudesta sekä tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta.

7. Tilintarkastustuomioistuin toimitti tarkastuksensa kansainvälisten tarkastusstandardien (IFAC ja ISSAI)⁽¹⁰⁾ ja eettisten ohjeiden mukaisesti. Kyseisissä standardeissa edellytetään, että tilintarkastustuomioistuin noudattaa eettisiä ohjeita ja suunnittelee ja toimittaa tarkastuksen siten, että sen avulla saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä ei ole olennaisia virheitä ja että tilien perustana olevat toimet ovat lailliset ja asianmukaiset.

8. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen osana toteutettiin menettelyjä, joiden tarkoituksena oli saada todentavaa aineistoa tilinpäätöksen sisältyvistä määristä ja tilinpäätöstiedoista ja tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta. Tilintarkastustuomioistuimen tehtävänä on valita käytettävät menetelmät sekä arvioida, kuinka suuri on riski, että tilinpäätöksen sisältyy petoksista tai virheistä johtuvia olennaisesti virheellisiä tietoja tai laittomia tai sääntöjenvastaisia toimia. Kyseisissä riskiarvioinneissa arvioidaan tarkastuskohteen sisäistä valvontaa tilinpäätöksen laatimisen ja esittämisen kannalta, ja tämän pohjalta suunnitellaan tilanteeseen sopivat tarkastusmenettelyt. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen yhteydessä arvioidaan myös sovellettujen tilinpäätösperiaatteiden ja johdon esittämien kirjanpidollisten arvioiden asianmukaisuutta sekä tilinpäätöksen yleistä esittämistapaa.

9. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että saatu todentava aineisto on riittävä ja sopiva jäljempänä olevien lausumien perustaksi.

⁽¹⁾ EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1.

⁽²⁾ Taulukossa esitetään tiedoksi yhteenvedo viraston vastuualueista ja toiminnoista.

⁽³⁾ Tilinpäätökseen on liitetty mukaan varainhoitovuoden talousarvio- ja varainhallintoa koskeva selvitys, jossa muun muassa annetaan tiedot määrärahojen täytäntöönpanoasteesta sekä esitetään yhteenvedo budjettikohtien välisistä määrärahasiirroista.

⁽⁴⁾ Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, oman pääoman muutoksia koskevan laskelman sekä tilinpäätöksen liitteet, joihin sisältyy kuvaus merkittävistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja muut liitetiedot.

⁽⁵⁾ Selvitys talousarvion toteuttamisesta sisältää talousarvion toteutumalaskelman liitteineen.

⁽⁶⁾ EYVL L 248, 16.9.2002, s. 1.

⁽⁷⁾ Komission asetus (EY, Euratom) N:o 2343/2002, annettu 23 päivänä joulukuuta 2002 (EYVL L 357, 31.12.2002, s. 72), 33 artikla.

⁽⁸⁾ Komission asetus (EY, Euratom) N:o 2343/2002, 38 artikla.

⁽⁹⁾ Erillisvirastojen tilinpäätöksiä ja kirjanpitoa koskevat säännöt on esitetty komission asetuksen (EY, Euratom) N:o 2343/2002 VII osaston 1 luvussa, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna 9 päivänä heinäkuuta 2008 annetulla komission asetuksella (EY, Euratom) N:o 652/2008 (EUVL L 181, 10.7.2008, s. 23); säännöt on liitetty sellaisenaan viraston varainhoitoasetukseen.

⁽¹⁰⁾ Kansainvälinen tilintarkastajaliitto (International Federation of Accountants, IFAC) ja ylimpien tarkastuselinten kansainväliset standardit (International Standards of Supreme Audit Institutions, ISSAI).

Lausuma tilien luotettavuudesta

10. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston tilinpäätös⁽¹¹⁾ antaa olennaisilta osiltaan oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudellisesta asemasta 31 päivältä joulukuuta 2008 sekä toimien tuloksista ja rahavirroista päättyneeltä varainhoitovuodelta viraston varainhoitoa koskevien säännösten mukaisesti.

Lausuma tilien perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta

11. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että viraston 31 päivänä joulukuuta 2008 päättyneeltä varainhoitovuodelta annetun tilinpäätöksen perustana olevat toimet ovat olennaisilta osiltaan lailliset ja asianmukaiset.

12. Jäljempänä esitettävät huomautukset eivät aseta tilintarkastustuomioistuimen lausumaa kyseenalaiseksi.

TALOUSARVIO- JA VARAINHALLINTOA KOSKEVAT HUOMAUTUKSET

13. Talousarviomaksujen määrä oli 36,4 miljoonaa euroa, toisin sanoen 54 prosenttia sidotuista määrärahoista. Toimintaa viivästyttivät erityisesti tietojärjestelmän täytäntöönpanoon liittyvät ongelmat ja pätevän henkilöstön puute. Toimintaan oli

varattu 20 miljoonan euron maksusitoumusmäärärahat, mutta niistä siirrettiin seuraavaan varainhoitovuoteen 8,2 miljoonaa euroa ja 7,5 miljoonaa euroa peruuntui. Tilanne on vuotuisuuden periaatteen vastainen ja osoittaa, että viraston toimintojen suunnittelussa esiintyy puutteita.

14. Huomattava määrä toimista – arvoltaan yli 0,4 miljoonaa euroa – oli sellaisia, joiden menoista ei ollut tehty talousarviositoumuksia ja jotka näin ollen olivat sääntöjenvastaisia. Maksu-määrärahoja oli siirretty perusteettomasti varainhoitovuoteen 2009; suurimmassa osassa tapauksista ne liittyivät vuonna 2009 toteutettaviin toimiin⁽¹²⁾ ja yhdessä tapauksessa siirto liittyi sitoumuksen virheelliseen arviointiin⁽¹³⁾. Tilanne osoittaa, että viraston on parannettava määrärahojensa käytön seuranta-menettelyitään.

MUUT KYSYMYKSET

15. Viraston pääjohtaja nimitti itsensä valintalautakunnan puheenjohtajaksi 14 palvelukseenottomenettelyssä. Kun otetaan huomioon pääjohtajan oikeudet nimittävänä viranomaisena, näiden valintalautakuntien muiden jäsenten – jotka ovat pääjohtajan alaisuudessa toimivia väliaikaisia toimihenkilöitä – riippumattomuus⁽¹⁴⁾ ei ollut taattua. Tarkastettujen kolmen menettelyn yhteydessä havaittiin puutteita dokumentoinnissa, joka muodosti yhteenvedon valintalautakuntien työstä. Erityisesti valintaprosessin eri vaiheissa tehtyjen päätösten perusteluissa ilmeni puutteita.

Tilintarkastustuomioistuin on hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 8. lokakuuta 2009 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Vitor Manuel da SILVA CALDEIRA
presidentti

⁽¹¹⁾ Lopullinen tilinpäätös laadittiin 15. kesäkuuta 2009 ja tilintarkastustuomioistuin vastaanotti sen 29. kesäkuuta 2009. Viraston lopullinen tilinpäätös, joka on konsolidoitu komission tilinpäätökseen, julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* viimeistään päättyneeltä varainhoitovuotta seuraavan varainhoitovuoden marraskuun 15. päivänä. Lopullinen tilinpäätös esitetään sivustoilla <http://eca.europa.eu> ja http://echa.europa.eu/publications/annual_accounts_en.asp

⁽¹²⁾ Neljä tapausta, joiden kokonaismäärä oli noin 576 000 euroa.

⁽¹³⁾ Arvoltaan 100 000 euroa.

⁽¹⁴⁾ Henkilöstösääntöjen 11 a artikla.

Taulukko

Euroopan kemikaalivirasto (Helsinki)

Perustamissopimuksen mukainen yhteisön toimivaltuuksien ala	Viraston toimivaltuudet sellaisina kuin ne on määritelty asetuksissa (EY) N:o 1907/2006 (REACH-asetus) ja (EY) N:o 1272/2008 (aineiden ja seosten luokituksista, merkinnöistä ja pakkaamisesta)		Hallinto	Viraston resurssit vuonna 2008	Tuotteet ja palvelut varainhoitovuonna 2008
<p>Euroopan kemikaaliviraston perustamisasetuksen – REACH-asetuksen (EY) N:o 1907/2006 – oikeusperusta on</p> <p>EY:n perustamissopimuksen 95 artikla.</p>	<p>Tavoitteet</p> <p>REACH-asetuksen tarkoituksena on varmistaa korkeatasoinen terveyden ja ympäristön suojeleminen, mukaan lukien myös vaihtoehtoisten menetelmien kehittämisen edistäminen aineiden vaarojen arvioimiseksi, sekä aineiden vapaa liikkuvuus sisämarkkinoilla, ja samalla parantaa kilpailukykyä ja edistää innovaatioita.</p> <p>Kemikaaliviraston olisi oltava keskeisessä asemassa varmistettaessa, että sidosryhmät ja kansalaiset pitävät kemikaalilainsäädäntöä sekä sitä koskevia päätöksentekoprosesseja ja tieteellistä perustaa luotettavina. Kemikaalivirastolla tulisi olla myös keskeinen asema tätä asetusta ja sen täytäntöönpanoa koskevan tiedotuksen yhteensovittamisessa. Yhteisön toimielinten, jäsenvaltioiden, kansalaisten ja sidosryhmien luottamuksella kemikaalivirastoon on siten olennainen merkitys. Tästä syystä on erityisen tärkeää taata kemikaaliviraston riippumattomuus, sen korkeatasoinen tieteellinen ja tekninen kapasiteetti ja sääntelymahdollisuudet sekä avoimuus ja tehokkuus.</p>	<p>Tehtävä</p> <p>Virasto perustettiin hallinnoimaan ja joissakin tapauksissa toteuttamaan REACH-asetuksen teknisiä, tieteellisiä ja hallinnollisia näkökohtia tavoitteenaan varmistaa näiden näkökohtien yhdenmukaisuus yhteisön tasolla.</p> <p>Viraston tehtävänä on myös antaa jäsenvaltioille ja yhteisön toimielimille parasta mahdollista tieteellistä ja teknistä neuvontaa sen toimialaan kuuluvia kemikaaleja koskevissa kysymyksissä, jotka sille on REACH-asetuksen mukaisesti osoitettu.</p> <p>Virastolla on myös kemiallisten aineiden luokitukseen ja merkintöihin liittyviä tehtäviä. Viraston tehtävänä on antaa jäsenvaltioille ja yhteisön toimielimille parasta mahdollista tieteellistä neuvontaa ja antaa teollisuudelle ja jäsenvaltioiden viranomaisille teknistä ja tieteellistä ohjeistusta.</p>	<p>1 – Hallintoneuvosto</p> <p><i>Kokoontulo</i></p> <p>Hallintoneuvosto koostuu yhdestä neuvoston nimittämästä kunkin jäsenvaltion edustajasta ja enintään kuudesta komission nimittämästä edustajasta, mukaan lukien kolme sidosryhmiä edustavaa henkilöä, joilla ei ole äänioikeutta, ja lisäksi kahdesta Euroopan parlamentin nimittämästä riippumattomasta henkilöstä.</p> <p><i>Tehtävä</i></p> <p>Hallintoneuvoston pääasiallisena tehtävänä on vahvistaa vuotuinen ja monivuotinen työohjelma, lopullinen talousarvio, yleiskertomus, sisäiset säännöt ja menettelyt ja käyttää kurinpäällöistä toimivaltua pääjohtajan suhteen. Lisäksi se nimittää valituslautakunnan puheenjohtajan ja komiteoiden jäsenet.</p> <p>2 – Pääjohtaja</p> <p>Viraston päivittäinen johtaminen.</p> <p>3 – Muut elimet: eri komiteat, foorumi täytäntöönpanon valvontaa koskevien tietojen vaihtamiseksi, sihteeristö, valituslautakunta</p> <p>4 – Ulkoinen tarkastus</p> <p>Tilintarkastustuomioistuin</p> <p>5 – Vastuuvapauden myöntävä viranomainen</p> <p>Parlamentti myöntää neuvoston suosituksesta.</p>	<p>Talousarvio</p> <p>66,4 miljoonaa euroa, josta:</p> <p>Yhteisön rahoitusosuus 62,6 miljoonaa euroa.</p> <p>Maksuista kertyneet tulot 3,8 miljoonaa euroa.</p> <p>Henkilöstön määrä 31. joulukuuta 2008</p> <p>Henkilöstötaulukossa 220 virkaa,</p> <p>Täytettyjen toimien määrä: 210</p> <p>Muu henkilöstö: 34</p> <p>Sopimussuhteiset toimihenkilöt, komennuksella olevat kansalliset asiantuntijat, vuokrahenkilöstö yhteensä: 244</p> <p>Henkilöstön tehtävät ja kaantuvat seuraavasti</p> <p>— operatiiviset tehtävät: 164</p> <p>— hallinnolliset ja avustavat tehtävät: 80</p>	<p>Uuden viraston toimintaan liittyvät valmistelut ja toimintavalmiuksien kehittäminen rekisteröinnin, arvioinnin, luvanannon ja rajoitusten, luokitusten ja merkintöjen aloilla sekä komiteoiden perustamisen osalta</p> <p>REACH-tietojärjestelmän ja muiden tietojärjestelmien kehittäminen</p> <p>Hallinto- ja hallinnointijärjestelmien luominen</p> <p>Ennakkorekisteröityjen aineiden määrä: 150 000; ennakkorekisteröintiin osallistuneiden yritysten määrä: 65 000</p> <p>Rekisteröityjen asiakirjojen määrä: 1 460</p> <p>Helpdesk-palvelun vastaamien kysymysten määrä: 12 325</p> <p>Uusien ohjeistusasiakirjojen määrä: 6</p> <p>Päivitettyjen ohjeistusten määrä: 10</p> <p>Hakijaluettelot: 15 luetteloon otettua ainetta.</p>

Lähde: Viraston toimittamat tiedot.

VIRASTON VASTAUKSET

13. ECHAN kulujen arviointi oli aluksi vaikeaa, kuten monella muulla uudella virastolla, minkä seurauksena vuoden 2008 talousarvion toteutus ei ollut paras mahdollinen. Ensimmäisenä vuonna, jolloin virasto toimi taloudellisesti riippumattomana, hallintoneuvosto hyväksyi komission laskelmiin perustuvan vuoden 2008 talousarvion. Talousarvioon liittyi paljon epävarmuustekijöitä ja se tehtiin perustuen varovaisiin ennusteisiin. Viraston toiminnan pikainen aloitus (1.6.2008) ja erittäin suuri määrä esirekisteröintejä (2,7 miljoonaa rekisteröintiä arvioidun 132 000:n sijasta) edellyttivät resurssien keskittämistä yhteen ainoaan aktiviteettiin, mikä vaikutti muuhun toimintaan käytettäviin menoihin. Vuonna 2009 keskitytään resurssien suunnittelun ja seurannan parantamiseen.

14. Virasto hyväksyy tilintarkastustuomioistuimen huomautuksen. Vuodenvaihteeseen 2008 liittyvien toimenpiteiden osalta tilanne oli erityisen haastava, koska operatiivisissa ja teknisissä yksiköissä ei ollut tarpeeksi taloustoimihenkilöitä, mikä johti joissakin tapauksissa puutteellisuuksiin kyseisten toimenpiteiden dokumentoinnissa ja loppuunsaattamisessa. Tarvittava henkilöstö on nyt palkattu, ja varainhoitoa koskevia menettelytapoja sekä sisäistä tarkastusta on tarkistettu ja vahvistettu. Vuonna 2009 vuodenvaihteeseen liittyvät toimenpiteet ovat erityisen huomion kohteena.

15. Vuoden 2008 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana pääjohtaja toimi puheenjohtajana 14 valintalautakunnassa, joissa valittiin henkilöitä johto- ja avaintehtäviin. Syynä tähän oli se, että viraston muu johto työskenteli tilapäisissä työsuhteissa. Vastapainona sille, että pääjohtaja osallistui valintalautakuntaan, hakijoita arvioi myös ulkopuolinen konsulttiyritys, yksi hallintoneuvoston jäsen osallistui valintaan tarkkailijana ja monet valintalautakuntien jäsenistä olivat komission virkamiehiä. Virasto on kuitenkin päättänyt, että pääjohtaja ei enää osallistu valintalautakuntien työhön. Käytössä on myös ohjeistusta valintalautakuntien työn helpottamiseksi, erityisesti päätöksiä koskevien perustelujen osalta.
